

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobkyně: **P. D.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 12. 2006, č. j. 42 Cad 278/2006 – 14,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 12. 2006, č. j. 42 Cad 278/2006 – 14, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností brojila žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „stěžovatelka“) z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) ze dne 27. 12. 2006, č. j. 42 Cad 278/2006 – 14, (dále jen „rozsudek“), kterým bylo její rozhodnutí ze dne 13. 9. 2006, č. X, zrušeno pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a věc jí byla vrácena k dalšímu řízení.

Stěžovatelka svým rozhodnutím ze dne 13. 9. 2006, č. X, zamítla žádost žalobkyně o vdovský a sirotčí důchod pro nesplnění podmínek § 49 a § 52 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zák. č. 155/1995 Sb.“). V odůvodnění pak citovala § 49 odst. 1 a § 52 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb. a uvedla, že doba pojištění potřebná pro nárok na plný invalidní důchod se zjišťuje z období posledních 10 roků počítaných zpět před datem úmrtí. Dále stěžovatelka uvedla, že pan B. D. získal v rozhodném období před datem úmrtí, tj. v období od 12. 7. 1996 do 11. 7. 2006, pouze 3 roky a 51 dní

pojištění. Připomněla, že pro posouzení potřebné doby pojištění pro nárok na vdovský a sirotčí důchod bylo přihlédnuto i k době vedení v evidenci úřadu práce po 31. 12. 1995 jako uchazeče o zaměstnání, po kterou nenáleželo hmotné zabezpečení, a kterou bylo možné hodnotit nejvýše v rozsahu 3 roků před vznikem nároku na důchod. V závěru svého rozhodnutí stěžovatelka uvedla, že o skutečném zápočtu bude rozhodnuto při přiznání důchodu.

Toto rozhodnutí stěžovatelky krajský soud k návrhu žalobkyně zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti a vrátil jí věc k dalšímu řízení. Krajský soud uvedl, že odůvodnění stěžovatelčina rozhodnutí, přestože je poměrně obsáhlé, je zcela nesrozumitelné a nijak nevysvětluje předcházející výrok o zamítnutí žádosti žalobkyně o vdovský a sirotčí důchod. Stěžovatelce vytkl, že v jejím odůvodnění není s výjimkou zákonných ustanovení § 49 a 52 zák. č. 155/1995 Sb. vůbec nic uvedeno k sirotčímu důchodu a k vdovskému důchodu jen to, že manžel žalobkyně získal v rozhodném období od 12. 7. 1996 do 11. 7. 2006 pouze 3 roky a 51 dnů pojištění. V této souvislosti mělo být podle krajského soudu v rozhodnutí uvedena minimální doba, kterou měl manžel žalobkyně získat, aby žalobkyni vznikl nárok na důchod, když ze slova „pouze“ je zřejmé, že jím získaná doba pojištění je příliš krátká. Za zcela nesrozumitelnou označil větu, že „o skutečném zápočtu bude rozhodnuto při přiznání důchodu“. Krajský soud shledal, že z takto formulovaného odůvodnění rozhodnutí stěžovatelky nelze zjistit, které zákonné podmínky pro přiznání požadovaných důchodových dávek navrhovatelka nesplnila a v jakém rozsahu. Rozhodnutí stěžovatelky tak nevyhovuje kritériím stanoveným v § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění jeho pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“), a je proto pro nesrozumitelnost soudně nepřezkoumatelné. Z tohoto důvodu zrušil napadené rozhodnutí stěžovatelky bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a přikázal jí, aby znovu rozhodla o žádosti žalobkyně tak, aby z odůvodnění nového rozhodnutí bylo jasné patrné, jaké podmínky stanoví zákon pro získání požadovaných penzí, zejména jak dlouhá má být rozhodná doba pojištění a zda a v jaké míře byla tato kritéria splněna.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., v níž se ohradila proti tomu, že její rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Namítla, že z výroku rozhodnutí je zcela jasné, že žádost žalobkyně o vdovský a sirotčí důchod byla zamítnuta pro nesplnění podmínek ustanovení § 49 a § 52 zák. č. 155/1995 Sb. V odůvodnění pak citovala obě ustanovení, v nichž jsou uvedeny podmínky vzniku nároku na požadované důchody. K podmínce získání potřebné doby pojištění podotkla, že ta se zjišťuje z posledních 10 roků před datem úmrtí a že zemřelý získal v tomto období pouze 3 roky a 51 dní pojištění. Skutečnost, že odůvodnění rozhodnutí nedopatřením postrádá údaj, že v daném případě je potřebná doba pojištění alespoň 5 let, je sice v rozporu s její obecnou praxí, nečiní však rozhodnutí nesrozumitelné. Podle názoru stěžovatelky se totiž jedná o obecně známou věc, která byla známa i žalobkyni, což je zřejmé i z formulace žalobní námitky, v níž namítla, že manžel „nemohl odpracovat potřebnou dobu 5 let pro nárok na vyplácení invalidního důchodu“. Stěžovatelka také odmítla, že by v odůvodnění rozhodnutí vyčíslila získanou dobu pojištění zemřelého manžela žalobkyně jen ohledně vdovského důchodu a nikoli ohledně sirotčího důchodu. Z uvedené citace zákonných ustanovení je podle ní zřejmé, že podmínka získání potřebné doby pojištění ke dni úmrtí je společná jak pro nárok na vdovský, tak i sirotčí důchod, a že údaj o potřebné době pojištění získané zemřelým v rozhodném období se vztahuje k oběma těmto důchodům. Stěžovatelka připustila, že poslední věta odůvodnění rozhodnutí, že „o skutečném zápočtu bude rozhodnuto při přiznání důchodu“, je nesrozumitelná a bez jakéhokoli vztahu k nárokům posuzovaným v tomto rozhodnutí a že je žádoucí, aby byla vypuštěna. Ohradila se však proti závěru krajského soudu, že tato skutečnost má vliv na přezkoumatelnost jejího rozhodnutí. Navrhla proto, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek

Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 12. 2006, č. j. 42 Cad 278/2006 – 14, a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost **je důvodná**.

Nejvyšší správní soud uvádí, že stížnostní důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je dán tehdy, když soud při svém rozhodování aplikoval na posuzovanou věc jiný právní předpis, než měl správně použít, a pro toto pochybení je výrok soudu v rozporu s příslušným ustanovením toho kterého právního předpisu, nebo tehdy, když byl soudem sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud by byl vyvozen nesprávný právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu věci, nebo je sice učiněn správný právní závěr, ale v odůvodnění rozhodnutí je nesprávně prezentován.

Podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení, kterými je nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud připomíná, že podle § 68 odst. 1 s. ř. *rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků*. Podle § 68 odst. 2 s. ř. se „*ve výrokové části uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků podle § 27 odst. 1 s. ř.*“. Ustanovení § 68 odst. 3 s. ř. stanoví, že „*v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí*“.

Nejvyšší správní soud předně shledal, že výrok napadeného rozhodnutí stěžovatelky je zcela v souladu s § 68 odst. 2 s. ř., neboť je z něj jednoznačně patrné řešení otázky, která byla předmětem řízení, tj. že žádost žalobkyně byla zamítnuta, včetně uvedení právních ustanovení, která stěžovatelku vedla k tomuto rozhodnutí. V této věci je tak rozhodující otázkou, zda rozhodnutí stěžovatelky je v důsledku jejího odůvodnění srozumitelné či nikoli. V této souvislosti je vhodné připomenout, že soud zruší rozhodnutí pro nesrozumitelnost odůvodnění zejména tehdy, jestliže odůvodnění nedává smysl, který by svědčil o skutkových a právních důvodech, které pohnuly správní orgán k vydání rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2003, č. j. 7 A 547/2002 - 24). Rovněž tak je rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o zániku nároku na výplatu starobního důchodu ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nepřezkoumatelné, pokud v odůvodnění pouze odkáže na podklady okresní správy sociálního zabezpečení a příslušná zákonná ustanovení, aniž uvede jakoukoliv skutkovou a právní úvahu, včetně hodnocení důkazů (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006 – 36, přístupný na www.nssoud.cz)

Krajský soud dospěl k závěru, že nesrozumitelnost odůvodnění stěžovatelčina rozhodnutí je způsobena poslední větou odůvodnění, která nedává v kontextu odůvodnění smysl

a absencí údaje o minimální době, kterou měl manžel žalobkyně získat, aby jí vznikl nárok na důchod. Podle Nejvyššího správního soudu však nelze tento závěr považovat za správný.

Z odůvodnění rozhodnutí stěžovatelky, přestože není zcela vyčerpávající a přehledné, což ostatně připustila i sama stěžovatelka, je totiž zřejmý důvod, pro který žalobkyně nesplnila podmínky stanovené § 49 a § 52 zák. č. 155/1995 Sb. nezbytné k přiznání nároku na vdovský a sirotčí důchod. Nejvyšší správní soud podotýká, že odůvodnění rozhodnutí nelze posuzovat zcela odtrženě od souvislostí skutkových okolností dané věci. Z námitek uplatněných žalobkyní ve správním i soudním řízení je zřejmé, že žalobkyně byla znala okolností případu, tj. že její zemřelý manžel nepobíral žádný důchod, když jeho žádost o invalidní důchod byla zamítnuta právě z důvodu nesplnění potřebné doby pojištění pro nárok na plný nebo částečný invalidní důchod, která v jeho případě činila minimálně 5 let. Z odůvodnění rozhodnutí stěžovatelky tak zejména v souvislosti s okolnostmi případu vyplývá, že žalobkyni nemůže být přiznán sirotčí a vdovský důchod, neboť nezískal potřebnou dobu pojištění a nebyl tak poživitelem invalidního důchodu. Na této skutečnosti nic nemění ani absence údaje o minimální době pojištění potřebné ke vzniku nároku na invalidní důchod (byť by jej bylo pro větší přehlednost vhodné uvést). V této souvislosti totiž nelze přehlédnout, že žalobkyni, jak je patrné z její žaloby, byla tato informace známa, a že tento údaj byl obsažen v odůvodnění rozhodnutí stěžovatelky ze dne 4. 4. 2006, č. X, o zamítnutí žádosti o plný invalidní důchod jejího zemřelého manžela pro nesplnění podmínek § 40 zák. č. 155/1995 Sb., který jí byl doručen do vlastních rukou dne 19. 7. 2006. Nejvyšší správní soud však přitom nesdílí přesvědčení stěžovatelky, že by tento údaj byl účastníkům bez dalšího obecně známý.

Uvedla-li stěžovatelka v odůvodnění, že „*doba pojištění potřebná pro nárok na plný invalidní důchod se zjišťuje z období posledních 10 roků počítaných zpět před datem úmrtí*“ a že „*pan B. D. získal v rozhodném období před datem úmrtí, tj. v období od 12. 7. 1996 do 11. 7. 2006, pouze 3 roky a 51 dní pojištění*“, nelze přisvědčit krajskému soudu, že se tyto úvahy netýkají podmínek nároku na sirotčí důchod. Rovněž poslední věta odůvodnění, byť je v kontextu odůvodnění naprosto nadbytečná a těžko srozumitelná, nezpůsobuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí stěžovatelky jako celku, neboť z odůvodnění rozhodnutí jsou patrné skutkové a právní důvody, které vedly stěžovatelku k vydání napadeného rozhodnutí. Nejvyšší správní soud v této souvislosti považuje za nutné zdůraznit, že podle ustálené judikatury rozhodnutí nemůže být nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost tehdy, je-li rozpor v něm odstranitelný výkladem, tj. nebudou-li po interpretaci napadeného rozhodnutí jako celku – s přihlédnutím k obsahu spisu a k úkonům správních orgánů a účastníků – pochyby o jeho významu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2006, č. j. 1 Afs 38/2006 - 72, přístupný www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud nepochybně, že odůvodnění rozhodnutí stěžovatelky trpí nedostatky, avšak tyto nedostatky nedosahují takové intenzity, aby krajskému soudu znemožnily rozhodnutí stěžovatelky – s přihlédnutím k obsahu spisu a k úkonům správních orgánů a účastníků – vyložit jako celek a odstranit tak pochyby o jeho významu a následně napadené rozhodnutí přezkoumat. Nejvyšší správní soud z těchto výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí stěžovatelky není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a proto shledal, že kasační stížnost je důvodná, neboť napadený rozsudek je nezákonný, a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 12. 2006, č. j. 42 Cad 278/2006 – 14, zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

V dalším řízení bude krajský soud, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu považovat napadené rozhodnutí stěžovatelky za srozumitelné.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. ledna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu